

Journal of Modern Management Science

Faculty of Management Science, Lampang Rajabhat University

<https://www.tci-thaijo.org/index.php/JMMS>

Approved by TCI during

ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างทักษะในการปฏิบัติงานร่วมกันในวิชาชีพบัญชี
ความสามารถในการปรับตัวเชิงเทคโนโลยี และประสิทธิภาพในการบรรลุเป้าหมาย
ของผู้บริหารฝ่ายบัญชีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

Causal Relationship Among Professional Interpersonal Relationship Skills,
Technological Adaption Competency, and Goal Achievement Efficiency of
Chief Financial Officers of Companies Listed in the Stock Exchange of Thailand

เพราพิลาส ประสิทธิ์บุรีรักษ์^{1*} วรวิทย์ เลหาเหมณี²
Phraophilat Prasitbureerak^{1*} Worawit Laohamethanee²

Article Information

Received: Sep 21, 2021

Revised: Dec 9, 2021

Accepted: Jan 3, 2022

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างทักษะในการปฏิบัติงานร่วมกันในวิชาชีพบัญชี ความสามารถในการปรับตัวเชิงเทคโนโลยี และประสิทธิภาพในการบรรลุเป้าหมายของผู้บริหารฝ่ายบัญชีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามทางไปรษณีย์จากผู้บริหารฝ่ายบัญชีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยจำนวน 117 คน และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา และวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง ผลการวิจัยพบว่า ทักษะในการปฏิบัติงานร่วมกันในวิชาชีพบัญชีมีอิทธิพลเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญต่อความสามารถในการปรับตัวเชิงเทคโนโลยี และประสิทธิภาพในการบรรลุเป้าหมาย ในขณะที่ความสามารถในการปรับตัวเชิงเทคโนโลยี มีอิทธิพลเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญต่อประสิทธิภาพในการบรรลุเป้าหมาย ผลการศึกษานี้ทำให้เกิดความเข้าใจในอิทธิพลระหว่างทักษะในการปฏิบัติงานร่วมกันในวิชาชีพบัญชี ความสามารถในการปรับตัวเชิงเทคโนโลยี และประสิทธิภาพในการบรรลุเป้าหมาย ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาในต่างประเทศและข้อบังคับของสภาวิชาชีพบัญชีของไทย นักบัญชียุคปัจจุบันต้องมีการ

¹ อาจารย์ประจำคณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา เชียงใหม่

Lecturer of Business Administration and Liberal Arts Faculty, Rajamangala University of Technology Lanna, Chiang Mai

² อาจารย์ประจำคณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา เชียงใหม่

Lecturer of Business Administration and Liberal Arts Faculty, Rajamangala University of Technology Lanna, Chiang Mai

ปรับตัวทางด้านเทคโนโลยีมากยิ่งขึ้นซึ่งถือเป็นหลักฐานเชิงประจักษ์ที่สนับสนุนแนวคิดของสภาวิชาชีพบัญชี ผลการศึกษาได้ชี้แนะแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรการบัญชีเพื่อส่งเสริมการศึกษาควบคู่กับการปฏิบัติงานจริงภายใต้สภาพแวดล้อมที่ใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ ในการปฏิบัติงานซึ่งจะช่วยพัฒนาทักษะด้านวิชาชีพที่เหมาะสมของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในอนาคตต่อไป

คำสำคัญ: ทักษะในการปฏิบัติงานร่วมกันในวิชาชีพบัญชี ความสามารถในการปรับตัวเชิงเทคโนโลยี ประสิทธิภาพในการบรรลุเป้าหมาย บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

Abstract

The objective of this research is to investigate the causal relationship among professional interpersonal relationship skills, technological adaptation competency, and goal achievement efficiency of chief financial officers of companies listed in the Stock Exchange of Thailand. The data were collected by questionnaires sent via postal mail from 117 chief financial officers of companies listed in the Stock Exchange of Thailand. They were then analyzed by descriptive statistics and structural equation modeling. The research results reveal that professional interpersonal relationship skill has a significant positive influence on technological adaptation competency and goal achievement efficiency. In addition, technological adaptation competency has a significant positive influence on goal achievement efficiency. These research results help enable a better understanding of the causal relationship among professional interpersonal relationship skills, technological adaptation competency, and goal achievement efficiency of chief financial officers of companies listed in the Stock Exchange of Thailand. Moreover, these results confirm the empirical consensus between academic research and professional standards of the Thai Federation of Accounting Profession. They may also provide guidelines for the development of an accounting study program that promotes proper education and professional skills for professional accountants in the future.

Keywords: Professional Interpersonal Relationship Skill, Technological Adaptation Competency, Goal Achievement Efficiency, Companies Listed in the Stock Exchange of Thailand

บทนำ

โลกที่ไร้พรมแดนที่ทำให้ทุกมุมโลกสามารถติดต่อเชื่อมโยงกันง่ายขึ้น ธุรกิจสามารถขยายกิจกรรม สร้างโอกาส และรายได้ในระดับสากลอย่างไร้ขีดจำกัด ยุคแห่งการเปลี่ยนแปลงในสิ่งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรมอย่างรวดเร็วและรุนแรง เกิดการปฏิวัติความรู้ในหลากหลายสาขาอย่างก้าวกระโดด โดยเฉพาะกระแสการเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากเทคโนโลยี การสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้อย่างรวดเร็วและจำนวนมากนำไปสู่ยุคดิจิทัลมากยิ่งขึ้น กอปรกับกระแสการเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากเทคโนโลยี (Digital Disruption) และพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ขยายตัวเป็นวงกว้าง กระแสการเปลี่ยนแปลงนี้ส่งผลกระทบต่อ

นัยสำคัญต่อรูปแบบการดำเนินธุรกิจของภาคธุรกิจอย่างหลีกเลี่ยงได้ยาก (นันทวรรณ บุญช่วย, 2563) วิชาชีพบัญชีก็เป็นอีกหนึ่งภาคส่วนที่ได้รับผลกระทบต่อรูปแบบการดำเนินงานเช่นกัน

วิชาชีพบัญชีเป็นวิชาชีพที่มีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจและตลาดทุนในฐานะผู้ให้ข้อมูลทางการเงินที่เป็นประโยชน์ในการตัดสินใจของผู้มีส่วนได้เสียกับกิจการที่เกี่ยวข้องกับประเมินฐานะการเงิน ผลการดำเนินงาน ผลการปฏิบัติงานตามกลยุทธ์และประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรของฝ่ายบริหารของภาคธุรกิจมาเป็นเวลาหลายทศวรรษ ข้อมูลทางการเงินที่สะท้อนมูลค่ากิจการและผลกำไรถูกนำมาใช้ในการตัดสินใจทางธุรกิจ (Watt & Zimmerman, 1983) อย่างไรก็ตามการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีทำให้ผู้ประกอบการวิชาชีพจำเป็นต้องปรับตัวโดยยกระดับทักษะเดิมให้มีความทันสมัยมากขึ้น (Upskill) และเรียนรู้ทักษะในการประกอบวิชาชีพใหม่ภายใต้การเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยี (Reskill) (World Economic Forum, 2020) เนื่องจากเป็นวิชาชีพบัญชีมีภาพลักษณ์ที่เป็นงานที่อาศัยทักษะเฉพาะเจาะจงและทำงานในรูปแบบเดิม ทำให้วิชาชีพบัญชีมีแนวโน้มจะถูกทดแทนแรงงานด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่เป็นอันดับต้น ๆ ในอีก 5 ปีข้างหน้า (นภารัตน์ ศรีวรรณวิทย์, 2564) ดังนั้นหากผู้ประกอบการวิชาชีพไม่มีขีดความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว วิชาชีพบัญชีอาจถูกแทนที่ด้วยเทคโนโลยีในอนาคตได้

ผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีที่ปฏิบัติงานในบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์จะต้องเผชิญกับความท้าทายด้านการเปลี่ยนแปลงในสภาพแวดล้อมทางธุรกิจ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง และมาตรฐานวิชาชีพระดับสากล นอกจากนี้ยังต้องสามารถตอบสนองต่อความหวังจากผู้มีส่วนได้เสีย ดังนั้น ความสามารถในการปรับตัวและพัฒนาทักษะเพื่อรองรับต่อการปฏิบัติงานในสภาพแวดล้อมดังกล่าวจึงเป็นเรื่องที่ทำทนายอย่างมาก (กนกอร อรุณทริรุ่งโรจน์, 2560) ซึ่งการยกระดับทักษะด้านวิชาชีพและความสามารถในการปรับตัวจึงเป็นปัจจัยแห่งความสำเร็จประการหนึ่งที่ทำให้ผู้ประกอบการวิชาชีพปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายและเกิดผลผลิตตามวัตถุประสงค์ขององค์กรที่กำหนดไว้ (ปัญญาพร ศรีชนาพันธ์ และคณะ 2561) หากผู้ประกอบการวิชาชีพประสงค์จะปฏิบัติงานต่อเนื่องและประสบประสิทธิภาพในการบรรลุเป้าหมาย จะต้องเรียนรู้ และปรับตัวจากการทำงาน อย่างไรก็ตามการทบทวนวรรณกรรมในปัจจุบันมุ่งเน้นการนำเทคโนโลยีมาใช้ในงานบัญชีแต่มีงานวิจัยจำนวนจำกัดที่กล่าวถึงนักบัญชีว่าควรมีการปรับตัวอย่างไรให้เข้ากับการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเหล่านั้นในการปฏิบัติงาน ดังนั้นการปรับตัวทางวิชาชีพในแง่ใดที่จะทำให้ผู้ประกอบการวิชาชีพบรรลุเป้าหมายการทำงาน และทักษะด้านวิชาชีพใดที่จะสนับสนุนนักบัญชีในการปรับตัวให้เข้ากับเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไป ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาในประเด็นดังกล่าว โดยเลือกประชากรคือบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เนื่องจากเป็นกลุ่มที่มีผู้มีส่วนได้เสียที่หลากหลายและมีความต้องการข้อมูลที่ถูกต้องและรวดเร็ว จึงจำเป็นต้องนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ในการปฏิบัติงานให้เกิดการตอบสนองผู้ใช้ข้อมูลมากที่สุด

จากเหตุผลที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ผู้วิจัยได้เล็งเห็นถึงความสำคัญและมีความสนใจที่จะทำการศึกษาวิจัย โดยมีวัตถุประสงค์ของการศึกษาในครั้งนี้ คือ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างทักษะในการปฏิบัติงานร่วมกันในวิชาชีพบัญชี ความสามารถในการปรับตัวเชิงเทคโนโลยี และประสิทธิภาพในการบรรลุเป้าหมายของผู้บริหารฝ่ายบัญชีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยมีวัตถุประสงค์และผลลัพธ์ที่ได้จากการวิจัยสามารถเป็นข้อเสนอในการพัฒนาและปรับปรุงประสิทธิภาพเกี่ยวกับทักษะในการปฏิบัติงานร่วมกันในวิชาชีพบัญชี ความสามารถในการปรับตัวเชิงเทคโนโลยี และประสิทธิภาพในการบรรลุเป้าหมายของผู้บริหารฝ่ายบัญชีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

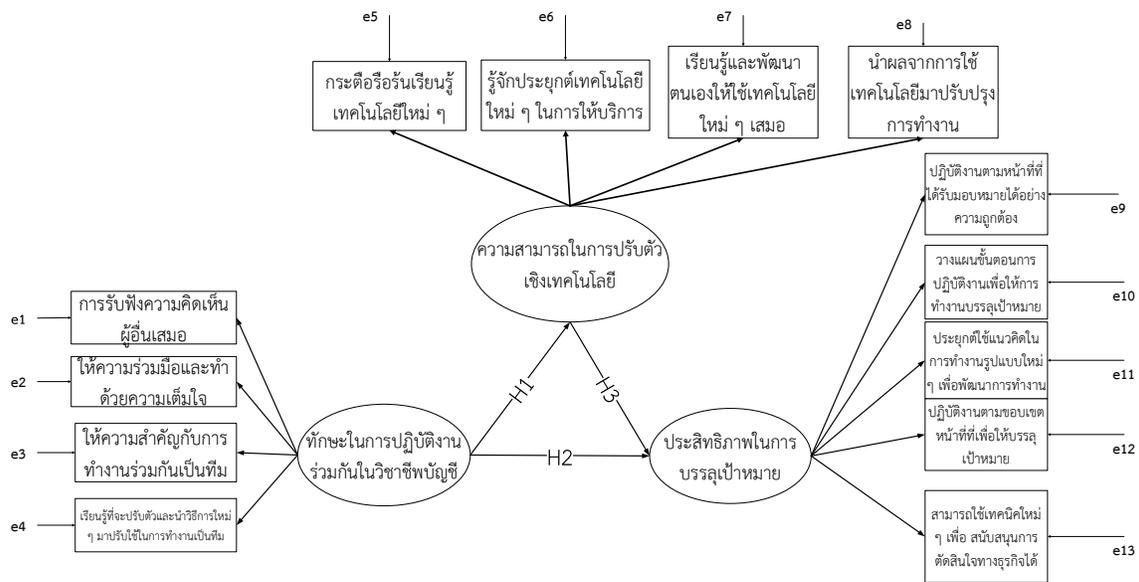
เพื่อศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างทักษะในการปฏิบัติงานร่วมกันในวิชาชีพบัญชี ความสามารถในการปรับตัวเชิงเทคโนโลยี และประสิทธิภาพในการบรรลุเป้าหมายของผู้บริหารฝ่ายบัญชีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยหรือไม่ โดยมีวัตถุประสงค์ย่อย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาว่าทักษะในการปฏิบัติงานร่วมกันในวิชาชีพมีอิทธิพลเชิงบวกต่อความสามารถในการปรับตัวเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารฝ่ายบัญชี
2. เพื่อศึกษาว่าทักษะในการปฏิบัติงานร่วมกันในวิชาชีพมีอิทธิพลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพในการบรรลุเป้าหมายของผู้บริหารฝ่ายบัญชี
3. เพื่อศึกษาว่าความสามารถในการปรับตัวเชิงเทคโนโลยีมีอิทธิพลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพในการบรรลุเป้าหมายของผู้บริหารฝ่ายบัญชี

การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาค้นคว้ามีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างทักษะในการปฏิบัติงานร่วมกันในวิชาชีพบัญชี ความสามารถในการปรับตัวเชิงเทคโนโลยี และประสิทธิภาพในการบรรลุเป้าหมายของผู้บริหารฝ่ายบัญชีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ดังภาพ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะในการปฏิบัติงานร่วมกันในวิชาชีพบัญชี

ทักษะในการปฏิบัติงานร่วมกันในวิชาชีพบัญชี (Professional Interpersonal Relationship Skill) หมายถึงความสามารถในการประเมิน ทำความเข้าใจ และบริหารความสัมพันธ์ระหว่างผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีกับบุคคลรอบข้างได้เพื่อสร้างบรรยากาศในการทำงานเชิงบวกในวิชาชีพบัญชีและรักษาความสัมพันธ์ที่ดีในการทำงานร่วมกัน (Bar-On, 2006) ทักษะในการปฏิบัติงานร่วมกันในวิชาชีพประกอบด้วย ความสามารถความสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น การมีปฏิสัมพันธ์เพื่อแก้ไขปัญหาภายใต้

ความเห็นที่แตกต่างกัน ความสามารถในการเจรจาเพื่อหาข้อสรุปร่วมกัน และการสื่อสารความเห็นเชิงวิชาชีพอย่างมีประสิทธิภาพ (Thapayom, Ussahawanitchakit, & Boonlua 2018; สภาวิชาชีพบัญชี, 2557)

วรรณกรรมทางด้านวิชาชีพบัญชีที่เกี่ยวข้องระบุว่า ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีจำเป็นต้องมีทักษะในการทำงานร่วมกับผู้อื่น และสามารถสื่อสารข้อมูลอย่างสร้างสรรค์ เพื่อให้สามารถให้บริการลูกค้าได้อย่างมีประสิทธิภาพและช่วยให้ประสบความสำเร็จในการปฏิบัติงาน (Thapayom, et al, 2018; Kermis & Kermis, 2010; สภาวิชาชีพบัญชี, 2557) เช่นเดียวกับผลการศึกษาในด้านการสอบบัญชีที่ระบุว่า ทักษะด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลเป็นองค์ประกอบสำคัญประการหนึ่งในปฏิบัติงานด้วยความสงสัยเยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพ (Nelson, 2009) ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีจำเป็นต้องได้รับข้อมูลรายการค้าของธุรกิจจากฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอก การจะได้มาซึ่งข้อมูลดังกล่าวจำเป็นต้องมีทักษะและความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่นและทักษะการสื่อสารได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีจำเป็นต้องมีทักษะในการเจรจาและอภิปรายเพื่อให้ได้ข้อสรุปเกี่ยวกับความถูกต้องของข้อมูลทางการเงิน ซึ่งความสามารถเหล่านี้จะช่วยให้ผู้ประกอบวิชาชีพประสบความสำเร็จในการบรรลุเป้าหมายได้

นอกจากนี้ ความสามารถและทักษะในการปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้และปรับตัวเข้ากับสิ่งใหม่ ๆ (Pishghadam, 2009; Perk & Bar-on, 2010) เนื่องจากผู้ที่สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นมีแนวโน้มจะเรียนรู้และแบ่งปันความรู้ร่วมกับผู้อื่น และทำให้ได้รับอิทธิพลในการเรียนรู้เทคโนโลยีใหม่ ๆ ในการทำงานร่วมกันเป็นอย่างดีสอดคล้องกับผลการศึกษาที่ระบุว่า การมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการในระหว่างกลุ่มผู้สอบบัญชีจะก่อให้เกิดแบ่งปันความรู้ใหม่ ๆ ทางด้านเทคนิคการตรวจสอบ มาตรฐานการสอบบัญชีและการใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ ในการตรวจสอบของผู้สอบบัญชี (Vera-Munˆoz, et al., 2006) ดังนั้น จากผลการทบทวนวรรณกรรมพบว่า ทักษะในการปฏิบัติงานร่วมกันในวิชาชีพ อาจส่งผลต่อความสามารถในการปรับตัวเชิงเทคโนโลยี และประสิทธิภาพในการบรรลุเป้าหมาย สมมติฐานที่เกี่ยวข้องจึงได้แก่

H₁ : ทักษะในการปฏิบัติงานร่วมกันในวิชาชีพบัญชีมีอิทธิพลเชิงบวกต่อความสามารถในการปรับตัวเชิงเทคโนโลยี

H₂ : ทักษะในการปฏิบัติงานร่วมกันในวิชาชีพบัญชีจะมีอิทธิพลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพในการบรรลุเป้าหมาย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการปรับตัวเชิงเทคโนโลยี

ความสามารถในการปรับตัวเชิงเทคโนโลยี (Technological Adaptation Competency) หมายถึง ความสามารถในการเรียนรู้ พัฒนา และยอมรับเทคโนโลยีสมัยใหม่เพื่อประยุกต์เทคโนโลยีในการปฏิบัติงานด้านวิชาชีพ เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของสถานการณ์ ความต้องการของผู้ใช้ข้อมูล หรือเหตุการณ์หรือสภาพแวดล้อมใหม่ ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างมีประสิทธิภาพ ผลการศึกษาและวิจัยด้านบัญชีระบุว่า ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่สามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป ภูมยาระเบียบข้อบังคับ บรรทัดฐานและความต้องการของสังคมเท่านั้นจะสามารถอยู่รอดได้ (DiMaggio & Powell, 1983; Meyer & Rowan, 1977) ผู้บริหารและผู้ประกอบวิชาชีพจะต้องปรับตัวให้ตอบสนองต่อความคาดหวังของผู้มีส่วนได้เสียของบริษัท และปรับตัวเพื่อให้มีทักษะในการแก้ไขปัญหาที่ซับซ้อน เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายได้และสามารถแก้ไขปัญหาในองค์กรได้ (Husted & Allen, 2007; Perks & Bar-On, 2010) สอดคล้องกับผลการศึกษาในประเทศไทยที่พบว่าบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์จำเป็นต้องปรับตัวโดยการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการปฏิบัติงาน เพื่อให้สามารถตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บริการเงินและรายงานข้อมูลทางการเงินที่มีคุณภาพได้ (Phomlaphatrachakorn & Na

Kalasinthdu, 2021) ดังนั้น จากผลการทบทวนวรรณกรรมพบว่า ความสามารถในการปรับตัวอาจส่งผลในการปฏิบัติงานในวิชาชีพ สมมติฐานที่เกี่ยวข้องจึงได้แก่

H₃ : ผลสัมฤทธิ์ของความสามารถในการปรับตัวเชิงเทคโนโลยีจะมีอิทธิพลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพในการบรรลุเป้าหมาย

ประสิทธิภาพในการบรรลุเป้าหมาย (Goal Achievement Efficiency) หมายถึง ความสำเร็จในการวางแผน ประยุกต์แนวคิดและเทคโนโลยีสมัยใหม่ในการปฏิบัติงานเพื่อบรรลุเป้าหมายในการให้บริการด้านวิชาชีพ และทำให้ได้การยอมรับจากผู้มีส่วนได้เสีย การสร้างความพึงพอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง การได้รับความเชื่อใจไว้วางใจ ซึ่งผลการดำเนินงานอย่างยั่งยืนเป็น ผลการปฏิบัติงานอย่างมีคุณภาพด้วยทักษะวิชาชีพที่เหมาะสมและปรับตัวให้เข้ากับความคิดหวังของผู้มีส่วนได้เสีย (อนุชา ภา พยอม และคณะ 2563)

ระเบียบวิธีการวิจัย

ระเบียบวิธีการวิจัย ประกอบด้วย ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือวิจัย การพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย สถิติ และการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารฝ่ายบัญชีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งถือเป็นผู้รับผิดชอบในการจัดทำรายงานทางการเงิน จำนวน 580 คน (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2563) ผู้บริหารฝ่ายบัญชีถูกเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้เนื่องจากเป็นกลุ่มผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้หรือมี ข้อมูลหรือมีความเกี่ยวข้องกับการใช้ทักษะทางวิชาชีพ รวมทั้งการที่ผู้ประกอบการวิชาชีพต้องปรับตัวเพื่อนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ในการจัดทำรายงานการเงินมากที่สุด ผู้บริหารฝ่ายบัญชีจึงเหมาะสมจะเป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) ในการศึกษาครั้งนี้

นอกจากนี้กลุ่มบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ที่เลือกมาศึกษาครั้งนี้มีรายละเอียดแยกตามรายประเภทกลุ่ม อุตสาหกรรม โดยไม่รวมกลุ่มอุตสาหกรรมการเงิน และกลุ่มตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (mai) เนื่องจากสภาพแวดล้อมและ มาตรฐานการรายงานทางการเงินที่มีความแตกต่างกัน โดยประชากรและกลุ่มตัวอย่าง มีดังนี้

ตารางที่ 1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประเภทกลุ่มอุตสาหกรรม	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง (คน)
1. กลุ่มการเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร	60
2. กลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภค	40
3. กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม	93
4. กลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง	162
5. กลุ่มทรัพยากร	61
6. กลุ่มบริการ	125
7. กลุ่มเทคโนโลยี	39
รวม	580

คณะผู้วิจัยจัดส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ให้ผู้บริหารฝ่ายบัญชีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยทั้งสิ้น 580 ราย ในช่วงเวลาตั้งแต่วันที่ 15 มิถุนายน 2563 – 15 สิงหาคม 2563 โดยแนบซองจดหมายติดแสตมป์ไปพร้อมๆกับแบบสอบถาม เพื่อขอความอนุเคราะห์และความร่วมมือในการตอบกลับทางไปรษณีย์ภายใน 15 วัน หลังจาก ซึ่งมีแบบสอบถามที่ถูกไปรษณีย์ตีกลับเนื่องจากที่อยู่ไม่ถูกต้องหรือไม่มีผู้รับจำนวน 6 ราย ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่ทำงานกับบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์จำนวน 117 คน โดยมีอัตราการตอบกลับร้อยละ 20.38 สอดคล้องกับ Aaker, et al. (2001) ได้นำเสนอว่าการส่งแบบสอบถามในการวิจัยทางสังคมศาสตร์โดยไม่มี การติดตามแบบสอบถามควรจะมียอดการตอบกลับเกินร้อยละ 20 จึงจะถือว่ายอมรับได้

คณะผู้วิจัยให้ความสำคัญกับการเก็บข้อมูลโดยปราศจากความลำเอียงจากการไม่ตอบแบบสอบถามกลับมา (Test of Non-Response Bias) จึงได้ทดสอบโดยใช้การทดสอบ t-test ข้อมูลประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ของผู้ตอบแบบสอบถามที่ส่งแบบสอบถามกลับมาโดยแบ่งออกเป็นสองกลุ่มได้แก่ กลุ่มที่ 1 เป็นแบบสอบถามที่ได้รับตอบกลับมาในสามสัปดาห์แรก จำนวน 50 ชุดแรก (Early Group) กำหนดให้เป็นกลุ่มแรก กลุ่มที่ 2 เป็นแบบสอบถามที่ได้รับตอบกลับในสามสัปดาห์หลัง จำนวน 50 ชุดหลัง (Late Group) กำหนดให้เป็นกลุ่มหลัง ผลการทดสอบพบว่า ไม่มีความแตกต่างระหว่าง 2 กลุ่มอย่างเป็นนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้นจึงไม่พบปัญหาความลำเอียงจากการไม่ตอบแบบสอบถาม (Armstrong & Overton, 1977)

เครื่องมือวิจัย

เครื่องมือในการวิจัย คือ แบบสอบถามซึ่งประกอบด้วย 5 ส่วน 1) แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง 2) แบบสอบถามเกี่ยวกับการรับรู้ระดับทักษะในการปฏิบัติงานร่วมกันในวิชาชีพบัญชี (สภาวิชาชีพบัญชี, 2557) 3) แบบสอบถามเกี่ยวกับการรับรู้เกี่ยวกับความสามารถในการปรับตัวเชิงเทคโนโลยี (Paluakos et al., 2000) 4) แบบสอบถามเกี่ยวกับการรับรู้ประสิทธิภาพในการบรรลุเป้าหมายการปฏิบัติงานด้านวิชาชีพ (Guan et. al., 2006, สมชาติ กิจจรุรง, 2536) และ 5) ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ สำหรับแบบสอบถามส่วนที่ 2-4 เป็นมาตรวัดประเมินค่า 5 ระดับ (5=เป็นความจริงหรือเห็นด้วยมากที่สุด 4=เป็นความจริงหรือเห็นด้วยค่อนข้างมาก 3=เป็นความจริงหรือเห็นด้วยปานกลาง 2=เห็นด้วยหรือเป็นความจริงค่อนข้างน้อย 1=ไม่เป็นความจริงหรือไม่เห็นด้วยเลย)

การพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขั้นตอนการพัฒนาแบบสอบถามประกอบด้วยการแปลแบบสอบถามฉบับภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยโดยคณะผู้วิจัย จากนั้นให้ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาอังกฤษสองท่านแปลแบบสอบถามฉบับภาษาไทยกลับเป็นภาษาอังกฤษ และนำผลการแปลจากทั้งสองท่านมาเปรียบเทียบกันและปรับแต่งคำให้เหมาะสม

คณะผู้วิจัยตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยการให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและวิเคราะห์ค่าความตรงเชิงเนื้อหาของรายการข้อคำถามด้วยการสอบถามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน โดยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นผลการแสดงความเห็นที่ได้มาวิเคราะห์ค่า IOC (Item Objective Congruence Index) แล้วได้ค่า IOC ที่มีค่าตั้งแต่ 0.66 - 1 สรุปค่า IOC ทั้งหมด = 0.97 เมื่อทดสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาแล้ว คณะผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปทดสอบกับของผู้บริหารฝ่ายบัญชีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยจำนวน 30 คนซึ่งเป็นกลุ่มเดียวกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) กลุ่มเดียวกันกับกลุ่มตัวอย่างที่มีความรู้ในเรื่องที่ต้องการเก็บข้อมูล เพื่อทดสอบก่อนเก็บข้อมูลจริง โดยแบบสอบถามที่ได้จากการทดสอบนี้จะไม่รวมอยู่ในการทดสอบสมมติฐานงานวิจัยครั้งนี้

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ค่า Item-total Correlation และค่าความเชื่อมั่นครอนบาค

ชื่อตัวแปร	จำนวน ข้อคำถาม	ค่า Item- total Correlation	ค่าความเชื่อมั่น (Cronbach's Alpha)	ความเชื่อมั่น เชิงประกอบ (Composite Reliability)	ความแปรปรวน เฉลี่ยที่สกัดแล้ว (Average Variance Extracted)
1. ทักษะในการปฏิบัติงานร่วมกัน ในวิชาชีพบัญชี	4	0.578-0.697	0.822	0.9296	0.769
2. ความสามารถในการปรับตัวเชิง เทคโนโลยี	4	0.482-0.636	0.788	0.9207	0.747
3. ประสิทธิภาพในการบรรลุ เป้าหมาย	5	0.564-0.622	0.903	0.9607	0.831

เพื่อพิจารณาความสอดคล้องและสม่ำเสมอในการตอบคำถามของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยทดสอบคุณภาพของเครื่องมือโดยใช้การทดสอบความเชื่อมั่นของข้อคำถามโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์ครอนบาค (Cronbach's α) และค่า Item-total Correlation เพื่อทดสอบความสอดคล้องกันของข้อคำถาม ค่าสัมประสิทธิ์ครอนบาคจะต้องมีค่าไม่น้อยกว่า 0.7 (Nunnally & Bernstein, 1994) และค่า Item-total Correlation จะต้องไม่น้อยกว่า 0.4 (Kline, 2000) ผลการวิเคราะห์แสดงในตารางที่ 2 ซึ่งพบว่าทุกองค์ประกอบมีระดับความเชื่อมั่นในระดับที่ยอมรับได้ นอกจากนี้ ค่าที่แสดงไว้ในตาราง 2 แสดงความเชื่อมั่นเชิงประกอบ (Composite Reliability) และความแปรปรวนเฉลี่ยที่สกัดแล้ว (Average Variance Extracted) ความเชื่อมั่นเชิงประกอบจะสะท้อนว่าชุดของตัวแปรสังเกตได้สามารถวัดตัวแปรแฝงที่เป็นโครงสร้างได้ดีเพียงใด โดยค่านี้ควรมีไม่น้อยกว่า 0.7 จึงจะบ่งชี้ว่ามีความเชื่อมั่นสูง (Hair, et al. 2010) ค่าที่แสดงไว้ในตารางที่ 2 แสดงค่าความเชื่อมั่นเชิงประกอบของตัวแปรแฝงทุกตัวแปรที่มีค่าเกิน 0.7 สอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนเฉลี่ยที่สกัดแล้วซึ่งทุกปัจจัยค่าเฉลี่ยสูงกว่าเกณฑ์คือ 0.4 มีความหมายว่า ความแปรปรวนจากความคลาดเคลื่อนในการวัดมีค่าต่ำกว่าปริมาณความแปรปรวนในกลุ่มตัวแปรสังเกตได้ทั้งหมดที่อธิบายโดยตัวแปรโครงสร้าง (Bagozzi & Yi, 1988) เมื่อพิจารณาโดยรวมทั้งค่าสัมประสิทธิ์ครอนบาค ค่าความเชื่อมั่นเชิงประกอบ และค่าความแปรปรวนเฉลี่ยที่สกัดแล้วสามารถสรุปได้ว่าโมเดลการวัดในการศึกษาคั้งนี้มีความเชื่อมั่นเชิงโครงสร้างในระดับดี

สถิติและการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาคั้งนี้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ 2 ประเภทคือ สถิติเบื้องต้นเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามโดยวิเคราะห์ด้วยค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ร้อยละ และความถี่ สถิติการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อพิสูจน์สมมติฐานใช้การวิเคราะห์ได้แก่ โมเดลสมการโครงสร้างเพื่อทดสอบและประมาณค่าสัมพันธระหว่างตัวแปรในการศึกษาคั้งนี้ เนื่องจากตัวแปรในการศึกษาคั้งนี้เป็นตัวแปรแฝงซึ่งไม่สามารถวัดได้สังเกตได้โดยตรง แต่ต้องวัดจากตัวแปรสังเกตได้หลายตัวแปรร่วมกัน ประกอบกับวัตถุประสงค์ในการศึกษาคั้งนี้เพื่อศึกษาอิทธิพลความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรหลายตัวแปรแฝงร่วมกัน การใช้โมเดลทางสถิติที่สามารถประยุกต์ใช้ในการหาค่าตอบของงานวิจัยที่ศึกษาตัวแปรที่เป็นข้อเท็จจริงหลายตัวแปรพร้อมกันได้

ผลการวิจัยและการอภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเบื้องต้นพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 73.5) และเพศชาย (ร้อยละ 26.5) โดยมีระดับการศึกษาอยู่ที่ปริญญาตรีหรือเทียบเท่าร้อยละ 50 ปริญญาโทร้อยละ 65 และสูงกว่าปริญญาโทร้อยละ 2 และมีประสบการณ์ทำงานน้อยกว่าหรือเท่ากับ 5 ปีร้อยละ 22.2 ประสบการณ์ทำงาน 6-10 ปี ร้อยละ 19.7 ประสบการณ์ทำงานระหว่าง 11-15 ปี ร้อยละ 21.4 และประสบการณ์ทำงานมากกว่า 16 ปีขึ้นไปร้อยละ 36.8 ซึ่งกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีประสบการณ์ทำงานในวิชาชีพเหมาะสมกับการเป็นผู้ให้ข้อมูลสำหรับการวิจัยในครั้งนี้

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของแต่ละองค์ประกอบ

ตัวแปร	ค่าเฉลี่ย	S.D.	1	2	3
1. ทักษะในการปฏิบัติงานร่วมกันในวิชาชีพบัญชี	4.3504	0.4303	1	0.300***	0.630***
2. ความสามารถในการปรับตัวเชิงเทคโนโลยี	4.4594	0.9180	0.300***	1	0.154*
3. ประสิทธิภาพในการบรรลุเป้าหมาย	4.3248	0.4725	0.630***	0.154*	1

***p<.01 **p<.05 *p<.0.1

ตารางที่ 3 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของแต่ละองค์ประกอบพบว่า ทักษะในการปฏิบัติงานร่วมกันในวิชาชีพบัญชีมีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญกับความสามารถในการปรับตัวเชิงเทคโนโลยี (0.300) และประสิทธิภาพในการบรรลุเป้าหมาย (0.630) ในขณะที่ความสามารถในการปรับตัวเชิงเทคโนโลยีมีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญกับประสิทธิภาพในการบรรลุเป้าหมาย (0.154)

ผลการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างความสัมพันธ์

ตารางที่ 4 แสดงข้อคำถามและคะแนนมาตรฐานของแต่ละข้อคำถาม

องค์ประกอบ	ข้อคำถาม	Standardized Coefficient
ทักษะในการปฏิบัติงานร่วมกันในวิชาชีพบัญชี	1. ท่านสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นในการปรึกษาหารือกันเพื่อแก้ไขปัญหา	0.788
	2. ท่านมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลที่มีวัฒนธรรมหรือความคิดเห็นที่ต่างกันได้ และสามารถทำงานในวัฒนธรรมที่ต่างกันได้ดี	0.739
	3. ท่านสามารถเจรจาเพื่อให้ได้ข้อสรุปที่ยอมรับได้ในสถานการณ์ทางวิชาชีพ	0.775
	4. ท่านสามารถนำเสนอ อภิปราย ในที่ขณะของตนเองอย่างมีประสิทธิภาพผ่านการพูดและเขียนเป็นทางการและไม่เป็นทางการ	0.651
ความสามารถในการปรับตัวเชิงเทคโนโลยี	1. ท่านกระตือรือร้นที่จะพัฒนาวิธีการทำงาน และเรียนรู้การใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ ช่วยในการทำงานรูปแบบใหม่ ๆ เพื่อให้ทันต่อสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง	0.569
	2. ท่านมีความเชื่อว่าการประยุกต์เทคโนโลยีที่ทันสมัยจะมีผลทำให้การทำงานเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล	0.684
	3. ท่านมีความพร้อมและมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องด้านการเรียนรู้เทคโนโลยีสมัยใหม่ที่จะช่วยให้การปฏิบัติงานในวิชาชีพดีขึ้น	0.717

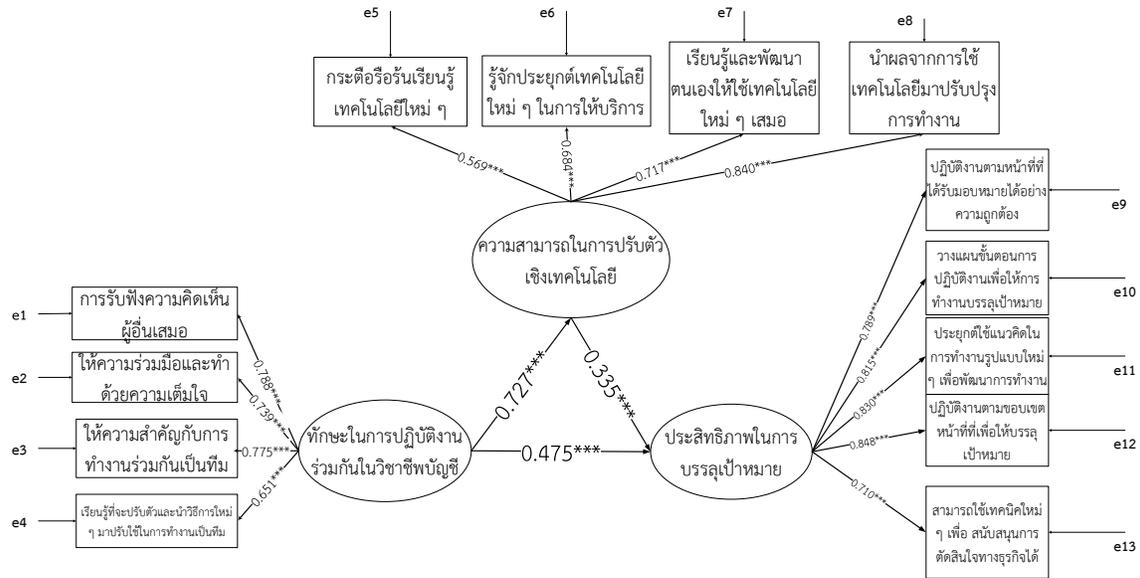
องค์ประกอบ	ข้อความ	Standardized Coefficient
	4. ท่านมุ่งมั่นในการนำผลการประเมินการปฏิบัติงานมาปรับปรุงการใช้เทคโนโลยีในอนาคตเพื่อให้ได้งานที่มีปริมาณและคุณภาพที่มากขึ้น	0.840
ประสิทธิภาพในการบรรลุเป้าหมาย	1. ท่านสามารถปฏิบัติงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายได้อย่างความถูกต้องครบถ้วน ล่วงตามเวลาที่กำหนด และให้ผลลัพธ์ตามเป้าหมาย	0.789
	2. ท่านสามารถวางแผนขั้นตอนการปฏิบัติงานเพื่อให้การทำงานบรรลุเป้าหมายได้สำเร็จ	0.815
	3. ท่านมีการประยุกต์ใช้แนวคิดในการทำงานรูปแบบใหม่ ๆ เพื่อพัฒนาการทำงานให้บรรลุเป้าหมาย และใช้ทรัพยากรได้อย่างคุ้มค่า	0.830
	4. ท่านสามารถปฏิบัติงานตามขอบเขตหน้าที่ที่เพื่อให้บรรลุเป้าหมายโดยคำนึงถึงกฎหมาย และมาตรฐานการปฏิบัติทางวิชาชีพ	0.848
	5. ท่านสามารถนำความรู้ทางด้านระบบสารสนเทศ และเทคโนโลยีมาใช้ในการสนับสนุนการตัดสินใจทางธุรกิจได้	0.710

ตารางที่ 4 แสดงข้อความและค่าน้ำหนักองค์ประกอบของแต่ละตัวแปรแฝงและความสัมพันธ์ในโมเดลนี้ด้วยคะแนนมาตรฐาน (Standardized Coefficient) โดยพิจารณาจากโมเดลการวัดซึ่งเป็นการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ค่าน้ำหนักองค์ประกอบเป็นปัจจัยสำคัญในการพิจารณาอิทธิพลระหว่างตัวแปรแฝงกับตัวแปรสังเกตได้ ค่าน้ำหนักองค์ประกอบที่สูงจะสะท้อนถึงความเที่ยงตรงเชิงเหมือน ตัวแปรแฝงภายนอก

ทักษะในการปฏิบัติงานร่วมกันในวิชาชีพบัญชีวัดจาก 4 ตัวแปรสังเกตคือ การทำงานร่วมกับผู้อื่น การมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกับผู้อื่น ความสามารถในการเจรจาและความสามารถในการนำเสนอและอภิปรายทักษะของตนเองโดยมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบระหว่าง 0.651-0.788 เช่นเดียวกับตัวแปรแฝงภายในความสามารถในการปรับตัวเชิงเทคโนโลยีซึ่งวัดจาก 4 ตัวแปรสังเกตคือ การกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้เทคโนโลยีใหม่ ๆ การประยุกต์เทคโนโลยีใหม่ ๆ ในการทำงาน ความพร้อมในพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องด้านเทคโนโลยี และการนำเทคโนโลยีมาปรับปรุงการทำงาน โดยมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบระหว่าง 0.569-0.840 ตัวแปรแฝงภายในประสิทธิภาพในการบรรลุเป้าหมาย วัดจาก 5 ตัวแปรสังเกตคือ ปฏิบัติงานตามที่ได้มอบหมาย การวางแผนขั้นตอนเพื่อบรรลุเป้าหมาย ประยุกต์ใช้แนวคิดใหม่ในการปฏิบัติงาน การปฏิบัติงานภายใต้ขอบเขตกฎหมายและ การประยุกต์เทคโนโลยีในการตัดสินใจได้ โดยมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบระหว่าง 0.710 – 0.848 เมื่อพิจารณาจากค่าน้ำหนักองค์ประกอบทั้งหมดทุกตัวแปรพบว่ามีความสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบสูงกว่า 0.6 ซึ่งบ่งชี้ว่าโมเดลการวัดมีความเที่ยงตรงในการวัด (Nunnally & Bernstein, 1994)

ภาพที่ 2 แสดงผลการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างความสัมพันธ์ระหว่างทักษะในการปฏิบัติงานร่วมกันในวิชาชีพบัญชี ความสามารถในการปรับตัวเชิงเทคโนโลยี และประสิทธิภาพในการบรรลุเป้าหมาย โดยแบ่งเป็นการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันและการวิเคราะห์อิทธิพล

ภาพที่ 2 ผลการทดสอบโมเดลสมการโครงสร้างความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างทักษะในการปฏิบัติงานร่วมกันในวิชาชีพบัญชี
ความสามารถในการปรับตัวเชิงเทคโนโลยี และประสิทธิภาพในการบรรลุเป้าหมาย

สรุปผลการศึกษา

ภาพที่ 2 แสดงค่าอิทธิพลระหว่างตัวแปรแฝง โดยทักษะในการปฏิบัติงานร่วมกันในวิชาชีพบัญชีมีอิทธิพลเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญต่อความสามารถในการปรับตัวเชิงเทคโนโลยี ($\beta = 0.727, P < .01$) และ ประสิทธิภาพในการบรรลุเป้าหมาย ($\beta = 0.475, P < .01$) ในขณะที่ความสามารถในการปรับตัวเชิงเทคโนโลยีไม่มีอิทธิพลเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญต่อประสิทธิภาพในการบรรลุเป้าหมาย ($\beta = 0.335, P < .01$) ดังนั้นสรุปได้ว่า **ยอมรับสมมติฐานที่ 1, 2 และ 3** เมื่อพิจารณาอิทธิพลรวมของตัวแปรแฝงภายในพบว่า ทักษะในการปฏิบัติงานร่วมกันในวิชาชีพบัญชีมีอิทธิพลรวม (Total Effect) ต่อประสิทธิภาพในการบรรลุเป้าหมาย (0.782) ตามด้วยความสามารถในการปรับตัวเชิงเทคโนโลยี (0.628) ในขณะที่ความสามารถในการปรับตัวเชิงเทคโนโลยีมีอิทธิพลรวมต่อประสิทธิภาพในการบรรลุเป้าหมาย สูงสุด (0.422)

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องของโมเดลตามสมมติฐานกับข้อมูล

ค่าที่ใช้ในการพิจารณาความสอดคล้องกับข้อมูล เชิงประจักษ์	เกณฑ์การพิจารณา	ค่าที่ได้จากการศึกษา หลังปรับโมเดล
Normed chi-square (χ^2 / df)	<2.00	1.73
Goodness-of-Fit Index (GFI)	>0.90	0.930
Comparative Fit Index (CFI)	>0.90	0.945
Incremental Fit Index (IFI)	>0.90	0.947
Adjusted Goodness-of-Fit Index (AGFI)	>0.90	0.921
Root Mean Square Error of Approximation (RMSEA)	<0.10	0.08
Standardized Root Mean Square Residual (SRMR)	<0.05	0.052

ในการศึกษาครั้งนี้ทดสอบความสอดคล้องของโมเดลที่คาดไว้กับข้อมูลเชิงประจักษ์จะพิจารณาจากค่าไคสแควร์ ($p > 0.05$) ค่าดัชนีความกลมกลืน GFI, AGFI, IFI, AGFI (ระหว่าง 0.90 – 1.00) และค่าความคลาดเคลื่อนจากค่า RMSEA (น้อยกว่า 0.08) โดยค่าสถิติในโมเดลทั้ง χ^2/df , GFI, CFI, IFI, AGFI, RMSEA ดังแสดงในตาราง 5 บ่งชี้ถึงระดับความสอดคล้องระหว่างข้อมูลเชิงประจักษ์กับโมเดลวิเคราะห์องค์ประกอบโดยทุกตัวชี้วัดระบุว่ามีความสอดคล้องกัน (Byrne, 1998) โดยค่า χ^2 บ่งชี้ถึงความกลมกลืนระหว่างเมทริกซ์ค่าแปรปรวนของข้อมูลเชิงประจักษ์กับค่าแปรปรวนของโมเดลที่คาดไว้ โดยค่า χ^2/df ควรมีค่าไม่เกิน 2 ซึ่งหมายความว่าข้อมูลเชิงประจักษ์มีความสอดคล้องกับโมเดลที่คาดไว้ ค่า GFI, CFI, IFI, AGFI เป็นค่าที่ใช้ทดสอบความกลมกลืนของข้อมูลเชิงประจักษ์กับโมเดลที่คาดไว้ ซึ่งค่าความกลมกลืนเหล่านี้ควรมีค่าไม่น้อยกว่า 0.9 โดยในการศึกษาครั้งนี้ค่า GFI, CFI, IFI, AGFI มีค่ามากกว่า 0.9 ทุกดัชนี ค่า RMSEA แสดงถึงค่าเฉลี่ยของความแตกต่างหรือความไม่กลมกลืนต่อองศาอิสระ หากโมเดลที่คาดไว้มีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ได้ดีจะมีค่าเข้าใกล้ศูนย์ การศึกษาครั้งนี้พบว่าโมเดลที่คาดไว้มีค่า RMSEA เท่ากับ 0.08 ซึ่งถือว่าโมเดลมีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (Byrne, 1998) อย่างไรก็ตาม ค่า SRMR ซึ่งเป็นค่าเฉลี่ยของความคลาดเคลื่อนที่ได้จากการเปรียบเทียบเมทริกซ์ค่าแปรปรวนร่วมของโมเดลที่คาดไว้กับข้อมูลเชิงประจักษ์ที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างซึ่งไม่ควรจะมีค่าเกิน 0.05 โดยงานวิจัยนี้พบว่าค่า SRMR มีค่าเท่ากับ 0.052 ซึ่งถือว่ามีความคลาดเคลื่อนระหว่างโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ในระดับที่ยอมรับได้ (Kline, 2000)

อภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องของโมเดลตามทฤษฎีกับข้อมูลพบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ซึ่งเป็นการยืนยันว่า ทักษะในการปฏิบัติงานร่วมกันในวิชาชีพบัญชี มีอิทธิพลเชิงบวกต่อการยอมรับและปรับตัวเพื่อรับเทคโนโลยีใหม่ๆ และประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการให้บริการทางวิชาชีพที่มีประสิทธิภาพ ผลลัพธ์นี้สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Thapayom et al. (2018) และ Kermis & Kermis (2010) และมาตรฐานการศึกษาของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีระหว่างประเทศ (สภาวิชาชีพบัญชี, 2557) ที่ระบุว่า วิชาชีพบัญชีเป็นวิชาชีพที่ต้องอาศัยทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในการทำงานร่วมกัน และผู้ประกอบวิชาชีพจำเป็นต้องมีความฉลาดทางอารมณ์ในการรู้ เข้าใจ และตระหนักถึงความสำคัญของอารมณ์และความรู้สึกของตนเองและเพื่อนร่วมงานอันจะก่อให้เกิดความสัมพันธ์เชิงบวกที่ดีต่อเพื่อนร่วมงานและคนรอบข้างซึ่งจะส่งผลต่อประสิทธิภาพในการบรรลุเป้าหมายในการบริการด้านวิชาชีพแก่ผู้ใช้งบการเงิน นอกจากนี้การปรับตัวเชิงเทคโนโลยีจะช่วยสนับสนุนการตัดสินใจของผู้บริหาร และยังสามารถนำเทคโนโลยีมาใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนากับคู่ค้าและหน่วยงานรัฐ และสามารถมีการขยายงานได้อย่างรวดเร็วและลดต้นทุน รวมทั้งเพิ่มประสิทธิผลและประสิทธิภาพในการทำงานด้านบัญชี

ทักษะในการปฏิบัติงานร่วมกันในวิชาชีพบัญชี มีอิทธิพลเชิงบวกต่อการปรับตัวเพื่อเรียนรู้องค์ความรู้และเทคโนโลยีใหม่ๆ ที่จำเป็นในการประกอบวิชาชีพบัญชี เนื่องจากการประกอบวิชาชีพบัญชีมิได้เป็นการปฏิบัติงานเพียงคนเดียว แต่เป็นการร่วมมือกันปฏิบัติงานเป็นทีม สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Husted & Allen (2007) และ Perks & Bar-On (2010) ที่ระบุว่า เมื่อสมาชิกในทีมมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกันจะเกิดการแบ่งปันและแลกเปลี่ยนเรียนรู้เทคโนโลยีใหม่ๆ ที่นำมาใช้ในการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพซึ่งสิ่งนี้จำเป็นในการปฏิบัติงานในวิชาชีพบัญชีที่ต้องตอบสนองต่อความต้องการข้อมูลของสาธารณชนในวงกว้าง

ความสามารถในการปรับตัวเชิงเทคโนโลยีเพื่อใช้ในด้านวิชาชีพของผู้บริหารฝ่ายบัญชีมีอิทธิพลเชิงบวกต่อการปฏิบัติงานด้านวิชาชีพเพื่อให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Phronlaphatrachakorn & Na Kalasindhu (2021) ที่ระบุว่าในปัจจุบันผู้ใช้ข้อมูลมีความคาดหวังข้อมูลทางการบัญชีที่ถูกต้อง เชื่อถือได้ และทันต่อการตัดสินใจ

มากยิ่งขึ้น ซึ่งบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์เป็นธุรกิจขนาดใหญ่ที่มีปริมาณรายการค้าจำนวนมาก และมีความซับซ้อน และการจัดทำรายงานเงินด้วยแรงงานบุคคลเพียงอย่างเดียวอาจไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอในการตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ข้อมูลได้ การประยุกต์เทคโนโลยีสมัยใหม่เพื่อช่วยในการประมวลผลข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการตัดสินใจของผู้ใช้รายงานการเงินจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่าง และสอดคล้องกับข้อสังเกตของ World Economic Forum (2020) ที่ระบุว่า การนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการประมวลผลข้อมูลจะช่วยสนับสนุนธุรกิจให้รวบรวมข้อมูลตัวเลขทางบัญชีที่มีจำนวนมากศาลและมีความซับซ้อนให้เป็นสารสนเทศทางการบัญชีที่สนับสนุนการตัดสินใจของผู้ใช้รายงานการเงินได้ ซึ่งการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ต้องมีความพร้อมทั้งระบบเทคโนโลยีและผู้ใช้งานด้วย

ข้อจำกัดและข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยในอนาคต

จากข้อค้นพบในแต่ละประเด็น ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเชิงวิชาการเพื่อพัฒนารายงานการวิจัยเพื่อส่งเสริมการนำค่านิยมส่วนบุคคลเพื่อพัฒนาปรับใช้กับวิชาชีพบัญชี ดังนี้

ข้อเสนอแนะทางวิชาการ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไปในอนาคต ผู้ที่สนใจในประเด็นเดียวกันนี้ ควรศึกษาเพิ่มเติมถึง ปัจจัยเชิงสาเหตุที่กระทบระดับทักษะในการปฏิบัติงานร่วมกันในวิชาชีพ รวมทั้งความฉลาดทางอารมณ์ของผู้ประกอบการยุคใหม่ โดยเฉพาะอย่างการพัฒนาทักษะดังกล่าวในช่วงของการศึกษา ก่อนเข้าสู่วิชาชีพ ซึ่งถือเป็นทักษะที่สำคัญในศตวรรษที่ 21 ที่ผู้ประกอบการวิชาชีพพึงมี รวมทั้งการพัฒนาทักษะการทำงานร่วมกันในช่วงระยะการทำงานในวิชาชีพ (บัณฑิตที่จบการศึกษาและอยู่ระหว่างฝึกประสบการณ์ สอบบัญชีก่อนที่จะได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ) รวมถึงการศึกษาในประเด็นเดียวกันในอุตสาหกรรมอื่นและปัจจัยส่วนบุคคล เช่น เพศ หรืออายุที่อาจส่งผลกระทบต่อความสามารถในการปรับตัวด้านวิชาชีพโดยการนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ในการปฏิบัติงาน

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ผลการศึกษารั้ครั้งนี้ชี้ว่าความสามารถในการปรับตัวเชิงเทคโนโลยีเพื่อยอมรับและรู้จักประยุกต์เทคโนโลยีใหม่ ๆ ในการทำงานปัจจุบันมีความสำคัญอย่างมาก ซึ่งเทคโนโลยีที่ถูกนำมาใช้ในวิชาชีพบัญชี เป็นเทคโนโลยีเฉพาะทางหลายประการ เช่น Cloud accounting, Business Intelligence, Robotic Process Automation อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันการเรียนรู้เทคโนโลยีเหล่านี้มักเป็นการฝึกฝนผ่านการปฏิบัติงานจริงในสถานประกอบการหรือสำนักงานสอบบัญชีขนาดใหญ่ ซึ่งมีเงินทุนในการลงทุนในเทคโนโลยีเหล่านี้ ทำให้นักศึกษาบัญชีที่ผ่านการศึกษาในหลักสูตรบัญชีบัณฑิตนั้นอาจขาดความพร้อมและความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับเทคโนโลยีเหล่านี้ ผู้วิจัยจึงเสนอแนะว่าสภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์ควรเน้นย้ำความสำคัญในการจัดการศึกษาและสอดแทรกเนื้อหาเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการปรับตัวด้านเทคโนโลยีในหลักสูตรบัญชีทั่วประเทศเพื่อให้สอดคล้องกับข้อกำหนดของคณะกรรมการมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศของผู้ประกอบวิชาชีพอย่างจริงจัง และควรเพิ่มข้อกำหนดในการฝึกประสบการณ์ควบคู่กับการศึกษาในหลักสูตรบัญชีเพื่อให้สามารถเรียนรู้เทคโนโลยีจากการทำงานจริง เช่นเดียวกับวิชาชีพอื่นเช่น แพทย์ หรือพยาบาล ซึ่งจะช่วยให้เกิดทักษะการใช้เทคโนโลยีในการปฏิบัติงานจริง

ผลการศึกษารั้ครั้งนี้ทำให้เชื่อมั่นได้ว่าความสามารถในการทำงานร่วมกันในวิชาชีพที่ปลูกฝังในหลักสูตรที่สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์กำหนดนั้นจะเป็นปัจจัยหนึ่งที่ช่วยให้ผู้ประกอบวิชาชีพบรรลุเป้าหมายในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับข้อเสนอแนะของคณะกรรมการมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี การศึกษารั้ครั้งนี้จึงให้หลักฐานเชิงประจักษ์ในการสนับสนุนแนวคิดดังกล่าวได้

ข้อจำกัดและข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยในอนาคต

งานวิจัยนี้มีข้อจำกัดบางประการ ได้แก่ ความเที่ยงตรงของเครื่องมือในการวัดเช่น ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ซึ่งมีค่าต่ำ ทั้งนี้ข้อคำถามทั้งหมดได้มาจากการพัฒนาแบบสอบถามจากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการวิชาชีพควบคู่กับการแปลจากต้นฉบับภาษาอังกฤษจึงอาจมีข้อคำถามบางข้อที่ไม่สามารถเป็นตัวแทนความสงสัยเชิงผู้ประกอบวิชาชีพของไทยที่มีบริบทวัฒนธรรมแตกต่างจากประเทศตะวันตกได้ แม้ว่าผู้วิจัยจะทดสอบเครื่องมือกับกลุ่มผู้สอบบัญชีที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างแล้วแต่ยังมีความเชื่อมั่นในระดับต่ำอยู่ นอกจากนี้แล้วสถานการณ์โรคระบาดโควิด-19 ยังมีผลกระทบทำให้อัตราการตอบกลับไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ทั้ง ๆ ที่อัตราการตอบกลับของงานวิจัยนี้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ ข้อจำกัด คืองานวิจัยนี้ไม่ได้ครอบคลุมถึงผู้ประกอบการวิชาชีพกลุ่มอื่น เช่น ผู้ตรวจสอบภายใน ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ข้อจำกัดอีกประการถัดมาเรื่องประสบการณ์ทางวิชาชีพของผู้บริหารฝ่ายบัญชี เนื่องจากผู้ตอบแบบสอบถามกว่าร้อยละ 58.20 มีประสบการณ์ทำงานมากกว่า 10 ปี ขึ้นไป ทำให้ผลการศึกษาในครั้งนี้ไม่ได้สะท้อนในเรื่องของผู้บริหารฝ่ายบัญชีที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 10 ปี ซึ่งอาจจะมีผลต่อการปรับตัวเชิงเทคโนโลยีมากขึ้นเพียงไรซึ่งอาจจะเป็นการศึกษาในอนาคตต่อไป

รายการอ้างอิง

- กนกอร อรุณทวีรุ่งโรจน์. (2560). *ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานและความสำเร็จในวิชาชีพบัญชี กรณีศึกษา : นักบัญชีในบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย*. วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.
- ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2563). รายชื่อบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. [ออนไลน์] สืบค้นเมื่อ 10 มิถุนายน 2563 เข้าถึงจาก <https://www.set.or.th/set/marketstatistics.do>
- นันทวรรณ บุญช่วย. (2563). ยุคพลิกผันทางเทคโนโลยีกับการพัฒนานักบัญชีนวัตกรรม. *วารสารบริหารธุรกิจและสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง*, 3(1), 15-26.
- นภารัตน์ ศรีวรรณวิทย์. (2564). Upskill และ Reskill ความท้าทายสำหรับ CFO และผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีในโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว. [ออนไลน์] สืบค้นเมื่อ 22 มิถุนายน 2564 เข้าถึงจาก <https://www.tf.ac.th/Article/Detail/135090>
- ปัญญาพร ศรีชนาพันธ์, ณัฐนรี ทองดีพันธ์ และสิงหา คำมูลตา. (2561). ผลกระทบของศักยภาพของนักบัญชีที่มีต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานของธุรกิจอุตสาหกรรมในจังหวัดลำปาง. *วารสารวิทยาการจัดการสมัยใหม่*, 11 (2), 58-70.
- สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์. (2557). มาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี. [ออนไลน์] สืบค้นเมื่อ 16 มิถุนายน 2563 เข้าถึงจาก http://www.fap.or.th/st_eduit.php.
- สมชาติ กิจยรรยง. (2536). *สร้างบริการสร้างความประทับใจ*. กรุงเทพฯ: เดช - เอน การพิมพ์.
- อนุชา ฤกษ์อม, บงกช ตั้งจิระศิลป์ และวราพรธรรม รัตนทรงธรรม. (2563). ผลกระทบของความสามารถในการปรับตัวต่อการตัดสินใจทางการบัญชีและผลการปฏิบัติงานด้านบัญชี: หลักฐานเชิงประจักษ์จากนักบัญชีในจังหวัดระยอง. *วารสารสภาวิชาชีพบัญชี*, 2(4), 15-29.
- Aaker, D. A., Kumar, V., & Day, G. S. (2001). *Marketing Research*. 7th ed. New York: Wiley.
- Armstrong, J. S., and Overton, T. S. (1977). Estimating Non-response Bias in Mail Surveys. *Journal of Marketing Research*, 14(3), 396-402.

- Bagozzi, R. P., & Yi, Y. (1988). On the evaluation of structural equation models. *Journal of the Academy of Marketing Science*, 16, 74-94.
- Bar-On, R. (2006). The Bar-On model of emotional-social intelligence (ESI). *Psicothema*, 18, 13-25.
- Byrne, B. M. (1998). *Structural Equation Modeling with Lisrel, Prelis, and Simplis: Basic Concepts, Applications, and Programming*. 1th ed. New York: Psychology Press,
- DiMaggio, P. J. & Powell W. W. (1983). The Iron Cage Revisited: Institutional Isomorphism and Collective Rationality in Organizational Fields, *American Sociological Review*, 48(2), 147-160.
- Guan, L, R., Don, H., & M. M, Mowen. (2006). *Cost Management*. 6thed. South-Western:Sout-Western CengageLearning.
- Hair, J.F., Black, W.C., Babin, B.J., & Anderson, R.E. (2010). *Multivariate Data Analysis*. 7th ed, Upper Saddle River, New Jersey: Pearson.
- Husted, B.W., & Allen, D.B. (2007). Corporate Social Strategy in Multinational Enterprises: Antecedents and Value Creation. *Journal of Business Ethics*, 74(4), 345–361.
- Kermis, G., & Kermis, M. (2010). Professional presence and soft skills: A role for accounting education. *Journal of Instructional Pedagogies*, 2, 1-10. Retrieved from <https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1056346.pdf>
- Kline, P. (2000). *A Handbook of Psychological Testing*. 2nd ed. London: Routledge.
- Meyer, J., W., & Rowan B. (1977). Institutionalized Organizations: Formal Structure as Myth and Ceremony. *American Journal of Sociology*, 83(2),340-363. Retrieved from <http://www.jstor.org/stable/2778293>
- Nelson, M. W. (2009). A Model and Literature Review of Professional Skepticism in Auditing. *Auditing. A Journal of Practice & Theory*, 28(2), 1-34.
- Nunnally, C.J, & Bernstein, H.I. (1994). *Psychometric Theory*. New York, NY: McGraw-Hill.
- Perks, J., & Bar-On, R. (2010). *Coaching for Emotionally Intelligent Leadership*. In J. Passmore (2nd Ed.), *Coaching for leadership*. London, UK: Kogan Page, 55-74.
- Phornlaphatrachakorn, K. & Na Kakalasinthu, K. (2021). Digital Accounting, Financial Reporting Quality and Digital Transformation: Evidence from Thai Listed Firms. *Journal of Asian Finance, Economics and Business*, 8(8), 409–419.
- Pishghadam, R. (2009). A Quantitative Analysis of the Relationship between Emotional Intelligence and Foreign Language Learning. *Electronic Journal of Foreign Language Teaching*. 6(1), 31–41. Retrieved from <https://e-flt.nus.edu.sg/wp-content/uploads/2020/09/v6n12009/pishghadam.pdf>
- Pulakos, E. D., Arad, S., Donovan, M. A., & Plamondon, K. E. (2000). Adaptability in the workplace: Development of a taxonomy of adaptive performance. *Journal of Applied Psychology*, 85: 612–624. DOI: 10.1037/0021-9010.85.4.612.

- Vera-Mun˜oz, S.C., Ho, J.L., & Chow, C.W. (2006). Enhancing Knowledge Sharing in Public Accounting Firms. *Accounting Horizons*, 20 (2): 133–155.
- Thapayom, A., Ussahawanitchakit, P., & Boonlua, S. (2018). Effect of Emotional Intelligence Orientation on Audit Sustainability of Certified Public Accountants (CPAs) in Thailand. *Journal of Accountancy and Management*, 10(3), 1-16.
- Watts, R. L., & Zimmerman, J. L. (1983). Agency problems, auditing, and the theory of the firm: Some evidence. *Journal of Law and Economics*, 613-633.
- World Economic Forum. (2020). The Future of Jobs Report 2020. Retrieved From http://www3.weforum.org/docs/WEF_Future_of_Jobs_2020.pdf